

Placering af akutlægebil i Ringkøbing-Skjern Kommune

Formålet med dette notat er at belyse relevante forhold vedrørende valg af placering af en akutlægebil i Ringkøbing-Skjern kommune.

Der redegøres for:

- akutlægebilernes aktivitet (udkald af akutlægebilen til Ringkøbing-Skjern kommune) sammenholdt med befolkningsunderlaget på tværs af kommunen (pr. postnummer).
- akutlægebilen i det samlede beredskab, herunder en vurdering af placeringens betydning for responstiderne
- basefaciliteter

Dato 15-01-2019

Jeanette Pinnerup Jensen

jeajen@rm.dk

Tel. +4578414808

Sagsnr. 1-16-1-1-18

Side 1

Udgangspunktet er, at der skal vælges mellem en nordlig eller sydlig placering af akutlægebilen. Der tages derfor udgangspunkt i Ringkøbing og Skjern, der er de to største byer med adgang til forskellige områder i kommunen ad de største landeveje. De to byer er samtidig beliggende i områder af kommunen med lang køretid for de eksisterende akutlægebiler (Holstebro og Herning). Det er vurderingen, at i det tilfælde, at der ønskes en sydlig placering er en placering i Skjern mere velegnet end Tarm, idet der er flere indbyggere i Skjern, der samtidig er beliggende mest centralt af de to sydligt beliggende byer.

Akutlægebilens aktivitet i Ringkøbing-Skjern kommune

Af nedenstående tabel 1 fremgår udkald af akutlægebil i 2017 til postnumre i Ringkøbing-Skjern Kommune¹. Der ses på udkald af akutlægebil fremfor akutbil, idet akutlægebilen kan sendes uafhængigt af akutbil, f.eks. hvis udkaldet er rekvireret af vagtlæge/praktiserende læge, eller hvis akutlægebilen kan ankomme før akutbil. Der er således lidt flere udkald af akutlægebil end akutbil til Ringkøbing-Skjern Kommune.

¹ Aktivitet i 2017 til følgende postnumre er udeladt:

- 7270 Stakroge: Er primært beliggende tættere på ALB Herning
- 6990 Ulfborg: Er primært beliggende tættere på ALB Holstebro
- 6933 Kibæk: Er primært beliggende tættere på ALB Herning.
- 6830 Nørre Nebel: Den primære del af postnr er beliggende i Region Syddanmark.

Tabel 1. Antal udkald af akutlægebil til postnumre helt eller delvist beliggende i Ringkøbing-Skjern Kommune 2017

Postnr	By	Antal udkald 2017	Antal indbyggere (2016)*
6950	Ringkøbing	273	14.385
6900	Skjern	255	13.305
6920	Videbæk	134	8.516
6880	Tarm	132	6.924
6960	Hvide Sande	97	3.396
6893	Hemmet	51	1.923
6971	Spjald	48	3.136
6980	Tim	39	1.942
6940	Lem St	24	2.167
Total		1.053	55.694

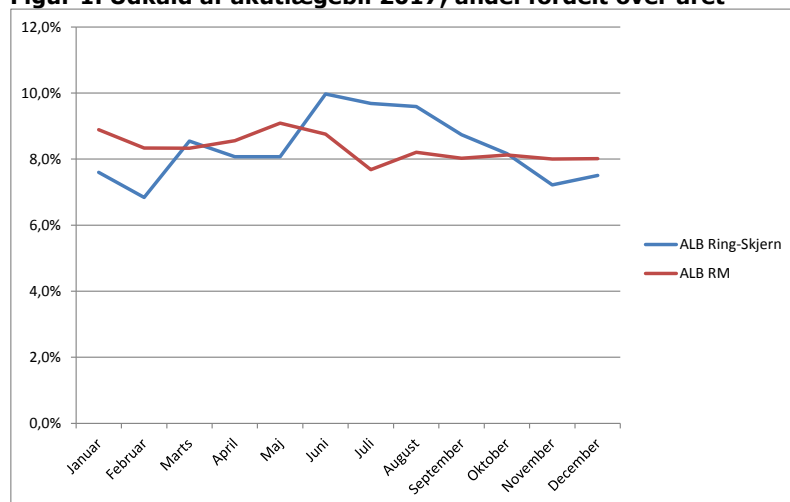
Der er 55.694 indbyggere i de udvalgte postnumre, der er primært beliggende i Ringkøbing-Skjern området. Der er 56.942 indbyggere i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Det fremgår, at der i 2017 var 1.053 udkald af akutlægebil til de 55.694 indbyggere i Ringkøbing-Skjern området.

Aktivitetens fordeling over året - sæsonvariation

Fordelingen af udkald til Ringkøbing-Skjern over året fremgår af nedenstående figur. Til sammenligning er indsat fordelingen over året af det samlede antal udkald af akutlægebiler i Region Midtjylland.

Figur 1. Udkald af akutlægebil 2017, andel fordelt over året

Det fremgår, at der sker en stigning i antallet af udkald til Ringkøbing-Skjern hen over sommermånederne juni, juli og august. Stigningen forklares som sæsonvariation med sammenhæng til øget befolkningsunderlag som følge af turister i sommerperioden. Der var i sommerperioden juni til august 3,4 udkald i gennemsnit pr. dag, mens det gennemsnitlige antal udkald i de øvrige 9 måneder var 2,8 udkald pr. dag.

Aktivitetens fordeling ift. befolkning

I nedenstående tabel 2 er postnumrene opdelt ift. beliggenhed i hhv. den nordlige og den sydlige del af kommunen. Postnummer Videbæk er beliggende stort set midt for en placering i hhv. nord eller syd og er derfor ikke grupperet til nord eller syd.

Tabel 2. Indbyggertal 2016 og antal udkald af akutlægebil 2017

	Antal indbyggere 2016	Antal udkald 2017	Andel af indbyggere	Andel af udkald
Nordlige postnumre				
6980 Tim	1.942	39	3,5%	3,7%
6971 Spjald	3.136	48	5,6%	4,6%
6950 Ringkøbing	14.385	273	25,8%	25,9%
6940 Lem St	2.167	24	3,9%	2,3%
6960 Hvide Sande	3.396	97	6,1%	9,2%
I alt nordlige postnumre	25.026	481	44,9%	45,7%
Sydlig postnumre				
6900 Skjern	13.305	255	23,9%	24,2%
6880 Tarm	6.924	132	12,4%	12,5%
6893 Hemmet	1.923	51	3,5%	4,8%
I alt sydlige postnumre	22.152	438	39,8%	41,6%
Vest				
6920 Videbæk	8.516	134	15,3%	12,7%
I alt	55.694	1.053	100,0%	100,0%

Det fremgår, at befolkningen i den nordlige del af området udgør 44,9 % af det samlede indbyggertal og står for 45,7 % af udkaldene. Indbyggertallet i den sydlige del af området udgør 39,8 % og antallet af udkald til området udgør 41,6 %. Hertil kommer postnummer Videbæk, der udgør 15,3 % af indbyggerne, og står for 12,7 % af udkaldene.

En placering i den nordlige del af kommunen tilgodeser dermed en lidt større andel af det samlede antal indbyggere. I sommersæsonen stiger befolkningsunderlaget især i den nordvestlige del af kommunen som følge af turister. Med planer om en feriepark i Søndervig med op til 500 nye feriehuse til anvendelse hele året forventes en stigning i antallet af turister til området omkring Søndervig, som ligger vest for Ringkøbing.

Akutlægebilen i det samlede beredskab

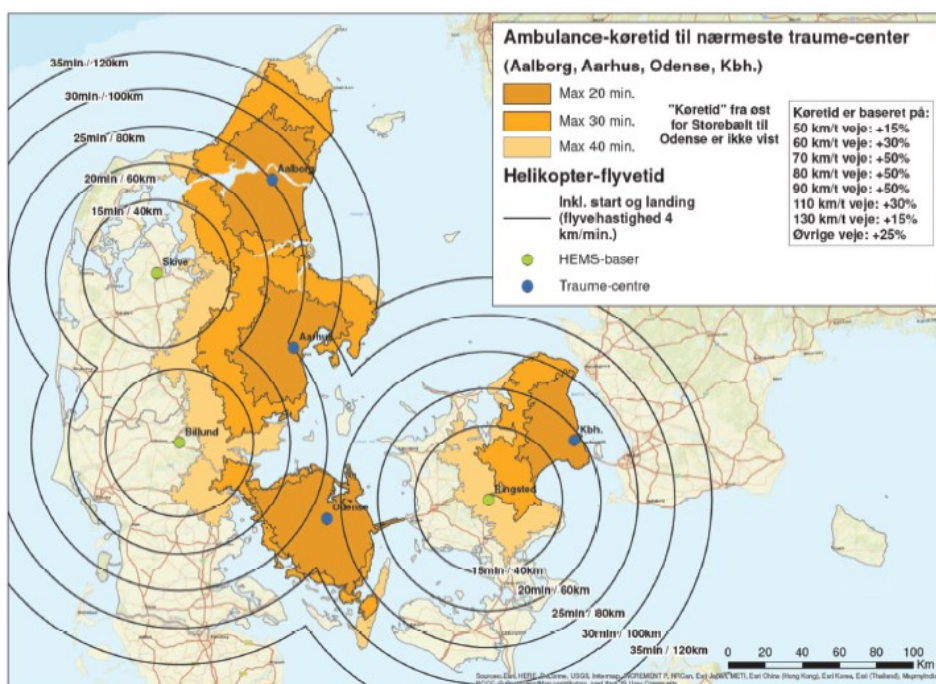
En akutlægebil i Ringkøbing-Skjern kommune indgår i et samlet beredskab af lægebemandede enheder i Region Midtjylland – akutlægebiler og den landsdækkende akutlægeheliikopterordning.

Der er akutlægebiler i Lemvig, Holstebro og Herning. Hertil kommer, at AMK-vagtcentralen har mulighed for at overdrage opgaver på tværs af regionsgrænser, hvor det er geografisk relevant. Det kan

være relevant i den sydlige del af Ringkøbing-Skjern kommune. Den nærmest beliggende akutlægebil i Region Syddanmark er i Esbjerg. Omvendt kan en akutlægebil i Ringkøbing-Skjern Kommune være relevant ved hændelser i Region Syddanmark.

Ringkøbing-Skjern Kommune er beliggende geografisk hensigtsmæssigt i forhold til den landsdækkende akutlægehelikopterordning. Flyvetiden fra helikopterbasen i Billund til den sydlige del af Ringkøbing-Skjern kommune er mellem 10-20 minutter. Flyvetiden til den øvrige del af kommunen er 20-25 minutter og dækkes dels af helikopteren fra Billund, dels af helikopteren med base i Skive. Akutlægehelikopteren disponeres, når det vurderes at være tidsmæssigt relevant – enten for at få en læge ud til patienten eller til at få en tidskritisk patient transporteret til relevant behandlingssted.

Figur 2 Placering af de tre akutlægehelikoptere, inkl. flyvetid samt angivelse af køretid til landets 4 store traumecentre

Det fremgår af figur 2, at flyvetiden til den sydøstlige del af Ringkøbing-Skjern Kommune fra Billund er under 20 minutter. Det er således også forventningen, at en akutlægebil med base i den sydlige del af kommunen i mindre grad vil medføre reduceret responstid for første lægebemandede enhed (akutlægebil eller akutlægehelikopter) – akutlægebilen kan i store dele af det sydlige område ikke nå hurtigere frem end helikopteren.

I nedenstående foretages en beregning af de estimerede responstider i forskellige dele af kommunen med henblik på netop at

anskueliggøre, i hvilket omfang en placering i hhv. nord eller syd kan forventes at reducere responstiden til første lægebemandede enhed.

Estimerede responstider – første lægebemandede enhed

I nedenstående tabel fremgår estimerede responstider fra henholdsvis Ringkøbing og Skjern samt fra de byer, hvor relevante lægebemandede præhospitale enheder er placeret, til udvalgte lokaliteter i Ringkøbing-Skjern kommune (udvalgt mhp. at give et billede af den samlede geografi i kommunen).

Responstiden for akutlægebilerne er beregnet med udgangspunkt i køretiden ved almindelig kørsel ganget med en faktor for udrykningskørsel. Det er forudsat, at akutlægebilerne kører +50 % ift. hastighedsbegrænsningerne. Responstiderne for akutlægehelikoptererne er anslået på baggrund af ovenstående figur 2.

Tabel 3. Estimerede responstider (minutter) for akutlægebil* og akutlægehelikopter til byer i Ringkøbing-Skjern kommune

		Ring- købing	Skjern	Vest: Hvide Sande	Vest: Sønder- vig	Nordvest: Vedersø	Nordøst: Grøn- bjerg	Øst: Videbæk	Sydøst: Hoven	Syd: Lyne	Sydvest: Nyminde- gab
10. ALB	ALB Ringkøb.	0**	17	15	11	14	17	15	27	25	25
	ALB Skjern	17	0**	30	25	26	19	14	13	11	21
Nuværende enheder	ALB Herning	28	27	41	37	35	21	18	23	33	45
	ALB Holstebro	26	30	37	31	21	17	23	36	38	47
	ALB Lemvig	31	43	39	35	27	29	38	53	51	51
	ALB Esbjerg	48	34	45	51	57	48	45	31	25	31
	ALH Billund	22	17	22	25	25	21	17	12	16	20
	ALH Skive	22	23	25	23	20	17	20	24	27	27

* Estimeret responstid for akutlægebil: forudsat at ALB kører +50 % ift. fartgrænser.

** Responstiden i den by, hvor akutlægebilen er placeret, vil ikke være 0 men få minutter. Tallene i ovenstående illustrerer forskellene i responstider med udgangspunkt i køretid (fra Google Maps), som gælder for almindelig kørsel. Denne køretid er ganget med en faktor for udrykningskørsel, idet det er forudsat, at ALB kører + 50 % ift. fartgrænserne.

På baggrund af de estimerede responstider er forskellen mellem placering i Ringkøbing hhv. Skjern og den hurtigste af de eksisterende lægebemandede enheder beregnet, jf. nedenstående tabel 4. Forskellen er udtryk for den betydning, som placeringen har for de estimerede responstider af første lægebemandede enhed til de forskellige lokaliteter:

- Et negativt tal er udtryk for, at placering af en akutlægebil det pågældende sted kan forventes at reducere responstiden – den nye akutlægebil kan forventes at blive hurtigste lægebemandede enhed.
- De lokaliteter, hvortil en akutlægebil i hhv. Ringkøbing eller Skjern ikke forventes at forbedre responstiden, er angivet

med et 0 – her forventes én af de nuværende lægebemandede enheder at forblive den hurtigste enhed (akutlægehelikopteren).

Tabel 4. Betydning for estimerede responstider for første lægebemandede enhed (akutlægebil eller akutlægehelikopter) ved placering i hhv. Ringkøbing eller Skjern

	Ringkøbing	Skjern	Vest: Hvide Sande	Vest: Søndervig	Nordvest: Vedersø	Nordøst: Grønbjerg	Øst: Videbæk	Sydøst: Hoven	Syd: Lyne	Sydvest: Nymindede
Placering i Ringkøbing	-22	0	-7	-12	-6	0	-5	0	0	0
Placering i Skjern	-5	-17	0	0	0	0	-3	0	-5	0

Det fremgår af tabellen, at

- en akutlægebil Ringkøbing kan forventes at reducere responstiden til ankomst af første lægebemandede enhed i Ringkøbing (-22 minutter), Hvide Sande (-7 minutter), Søndervig (-12 minutter), Vedersø (-6 minutter), Videbæk (-5 minutter).
- en akutlægebil i Skjern kan forventes at reducere responstiden til ankomst af første lægebemandede enhed i Ringkøbing (-5 minutter), Skjern (-17 minutter), Videbæk (-3 minutter) og Lyne (-5 minutter).

Disponering af akutlægebilen i det samlede beredskab

En placering i den nordlige del af kommunen vurderes at være mest hensigtsmæssig ift. akutlægebilens anvendelse i det samlede beredskab. Herved er akutlægebilen tættere på de mere tætbefolkede områder i Herning og Holstebro. Dermed forventes den i højere grad end en akutlægebil placeret mere sydligt at kunne dække af ved travlhed for akutlægebilerne i Holstebro og Herning. Det er således anbefalingen fra AMK-Vagtcentralen, der står for disponering af de præhospitale beredskaber, at akutlægebilen placeres i den nordlige del af kommunen.

Basefaciliteter

Der skal etableres egnede basefaciliteter ved den lokalitet, der vælges til placering af akutlægebilen. Såfremt akutlægebilsbasen placeres et sted, hvor der ikke findes egnede basefaciliteter, skal der påregnes udgifter til leje/køb af og indretning af lokaler. Egnede basefaciliteter omfatter overdækket garageplads, depotrum, to vagtværelser med adgang til opholdsrum, garderobe/omklædningsfaciliteter, køkken og bad/toilet. Udgifterne hertil afhænger af, om der findes egnede faciliteter, der er umiddelbart anvendelige, eller om der skal etableres faciliteter fra bunden. I sidstnævnte tilfælde kan etableringsudgifterne beløbe sig til op til 1,0-1,5 mio. kr.

Basefaciliteter til akutlægebilerne og akutbilerne stilles i de fleste tilfælde til rådighed fra de hospitaler, hvorved akutlægebilen eller

akutbilen er placeret. Dette gælder for akutbilen i Ringkøbing, hvor Hospitalsenheden Vest stiller base til rådighed ved Sundhedshus Ringkøbing. Basefaciliteterne kan anvendes til akutlægebilen. Der er lægevagt og akutklinik i sundhedshuset i Ringkøbing. Placering af akutlægebilen i nærhed af akutklinik/lægevagt kan være en fordel i tilfælde af patienter, der møder op på Sundhedshuset, og viser sig at være i en kritisk tilstand.

I forhold til en base i den sydlige del af kommunen har akutbilen aktuelt base ved Falcks station i Tarm. Det indgår i kontrakten vedrørende akutbilen i Tarm, at leverandøren stiller base til rådighed til akutbil og personalet på akutbilen. Sundhedshuset i Tarm har tidligere været anvendt som base, men er ikke egnet aktuelt, idet de præhospital sygeplejersker i så fald skulle opholde sig alene på matriklen (om natten). Der findes Røntgenafdeling og jordmoderkonsultation i Sundhedshuset i Tarm.

Som det fremgår af ovenstående vurderes Skjern at være det bedste udgangspunkt for en sydlig placering i kommunen. Mulighederne for basefaciliteter i Skjern skal afklares nærmere, hvis denne placering vælges.